

BETER ETEN
=
BETER LEVEN

5 OKTOBER 2016

ERICA SLOF - DIETISTE

DISCLOSURE

Diëtist	Eet Oké, Voeding en Dieet Bestuurslid KDOO (Kenniscentrum Diëtisten Overgewicht en Obesitas), netwerk van de beroepsvereniging NVD Student Milieuwetenschappen
Andere werkgevers	Atkins International BV
Sponsoring	-
Onderzoeksgeld	-
Honorarium	-
Aandeelhouder	-

VOEDING BIJ BARIATRIE

1. NIEUWE RICHTLIJNEN GOEDE VOEDING
2. VOEDING PRE-OPERATIEF

(na de pauze)
3. VOEDING POST-OPERATIEF

GEZONDHEIDSRAAD
2015
Nieuwe Richtlijnen Goede
Voeding

**VOEDINGSCENTRUM:
SCHIJF VAN 5**

**NDF:
VOEDINGSRICHTLIJN
DIABETES**

**OVERIGE
STANDAARDEN
VOLGEN.....**

NIEUWE SCHIJF VAN VIJF

- * **GROENTEN EN FRUIT**
- * **BROOD, VOLKOREN PRODUCTEN,
EN AARDAPPELS**
- * **VLEES, VIS, EI, NOTEN,
PEULVRUCHTEN, ZUIVEL**
- * **SMEER- EN BAKVET**
- * **VOCHT**

Volwassen vrouw Per dag	OUD	NIEUW
Groenten	200 gram	250 gram
Fruit	2 porties	2 porties
Brood	6-7 stuks	4-5 stuks, bruin of volkoren
Aardappel/rijst/pasta /peulvruchten	4-5 stuks/opscheplepels	4-5 stuks/opscheplepels
Vlees/vis/kip/eieren	100-125 gram	Vis 1x per werk (voorheen 2x) Max 500 gr vlees per week
Peulvruchten	-	85 gram (2-3 opscheplepels/week)
Noten, ongezoeten	-	25 gram
Melk	450 ml	Zuivel: 2-3 porties
Kaas	30 gram	40 gram
Smeervetten	Halvarine: 30-35 gram	Total 65 gram
Bakvet	15 gram	
Vocht totaal	1,5-2 liter	1,5-2 liter

VERANDERINGEN:

- * NIET OP VOEDINGSSTOFFEN MAAR VOEDINGSMIDDELEN
  - BESCHRIJVING GROTE EN KLEINE SNACKS
  - GEEN IDEALE VERHOUDING MACRONUTRIENTEN/
MAATWERK
- * GEEN CLASSIFICATIE 'BIJ VOORKEUR', 'MIDDENWEG' EN 'LIEVER NIET'
- * HERKENBAAR VOOR ALLE NEDERLANDERS
- * THE WINNER IS:
  - PEULVRUCHTEN
  - NOTEN
  - TOTAAL VET

DEFINITIEF CONCEPT TER AUTORISATIE

Zorgmodule Voeding

De Zorgmodule Voeding is een ziekteoverstijgende module en kan worden opgenomen in alle zorgstandaarden, waarin het aanleren van gezond of aangepast voedingsgedrag een onderdeel van de behandeling vormt. De ziektespecifieke invulling van of aanvulling op de inhoud van de Zorgmodule Voeding staat in de zorgstandaard waarvan de Zorgmodule Voeding onderdeel uit maakt.

Oprachtgever: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Definitief concept ter autorisatie
Amsterdam, september 2012

WIE GEEFT WELK ADVIES?

ZORGPROFIELEN ZORGMODULE VOEDING

	Zorgprofiel 1	Zorgprofiel 2	Zorgprofiel 3	Zorgprofiel 4
	Uitsluitend zelfmanagement	Algemeen voedingsadvies	Individuele dieetbehandeling	Gespecialiseerde dieetbehandeling
Indicatie	Geen zorgverleners, zelfstandig volgen van programma's	Algemeen voedingsadvies	Individuele zorg en dieetbehandeling	Individuele zorg en gespecialiseerde dieetbehandeling
Wie doet wat	Client	Huisarts of poh	Dietist	Gespecialiseerde diëtist

ZORGPROFIELEN ZORGMODULE VOEDING

	Zorgprofiel 1 Uitsluitend Zelfmanagement	Zorgprofiel 2 Algemeen Voedingsadvies	Zorgprofiel 3 Individuele Dieetbehandeling	Zorgprofiel 4 Gespecialiseerde dieetbehandeling
	Client	POH/Huisarts	Dietist	Gesp. Dietist
Voorbeeld DM	Gezond gewicht Geen complicaties Vermogen tot zelfmanagement	BMI 25-30 Gestoorde glucose Geen complicaties Algemene voedingsvragen RGV	DM de novo Ontregeld BMI > 30 Comorbiditeit Specifieke onderwerpen (laag KH)	DM + insuline Morbide obesitas Ondervoeding Chronisch nierfalen Psychosociale factoren

VOEDING

pre-operatief

* DIËTISTISCHE SCREENING

- voedingsstatus, historie, eetgedrag, eetpatroon, productkennis, eetstoornis?, motivatie en verwachtingen

* pre-operatief AFVALLEN

- Streng energiebeperking 2-4 weken om lever te verkleinen
- Bij pre-operatief afvallen lijkt er post-operatief een voordeel te zijn op basis van geloof in eigen kunnen en het al gewend zijn aan kleinere porties

* ESSENTIEEL: BESPREEK DE VERWACHTINGEN

TAKE HOME MESSAGE

1. POH: RGV IN PROFIEL 1 EN 2 (flyers RGV aanwezig)
2. VOOR MEER DAN RGV --- NAAR DE DIETIST
3. MAAK SAMEN MET JE DIËTIST EEN UITLEG VOOR CLIËNT
4. pre-operatief: BESPREEK VERWACHTINGEN
5. AFVALLEN pre-operatief VAN BELANG VOOR LANGERE TERMIJN SUCCES

2^E DEEL

VOEDING
POST-OPERATIEF

VOEDING POST-OPERATIEF

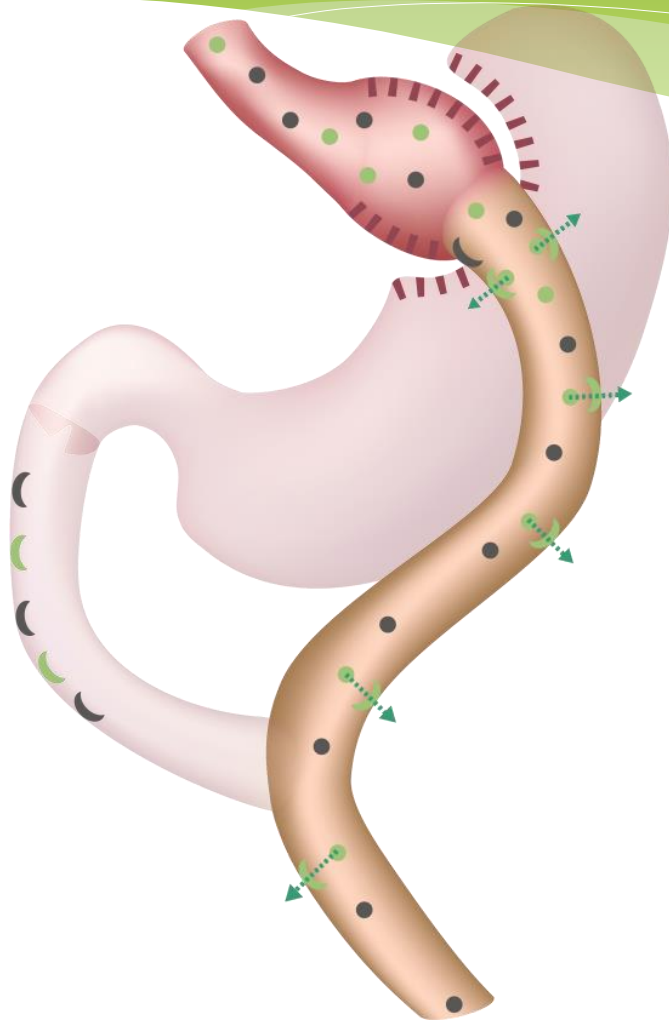
- * LANGE TERMIJN EFFECTEN GB
- * BEGELEIDING LANGE TERMIJN
- * TAAK VAN DE POH/DIËTIST 1^E LIJN

LANGE TERMIJN EFFECT GB??

- GEWICHTSTOENAME BIJ 80% = ↑ COMORBIDITEIT
- VROEGE/LATE DUMPING
- VERANDERDE STOELGANG
- DEPRESSIE
- VERHOOGD RISICO OP TEKORTEN DOOR
  - beperkte voedingsinname
  - braken
  - voedingsintolerantie (vlees/noten)
  - verminderde maagsecretie/vertering
  - bypass van de absorbtieplaats

(NTVG; JULI 2014: Lange termijn complicaties van Bariatrische Chirurgie)

WAAROM ONTSTAAN DEFICIENTIES

GEVOLGEN:

Algemene tekorten

Vitaminen & Mineralen

*Slapeloosheid
Lusteloosheid
Spierkrampen
Haaruitval*

...

Calcium

*Osteoporose
Botbreuken
Spierzwakte*

...

Specifieke tekorten

Vitamine B12

*Bloedarmoede
Spierzwakte
Verwardheid
Prikkelbaarheid*

...

IJzer

*Vermoeidheid
Hoofdpijn
Duizeligheid
Concentratieproblemen*

...

RISICO OP DEFICIENTIES VAN:

Algemeen:

- * VITAMINES EN MINERALEN
B11, C, VIT A-D-E-K
- * CALCIUM

Specifiek:

- * B12
- * IJZER

- * PROTEINEN

Waarom aangepaste suppletie noodzakelijk is!

**Anorganische vormen
(sulfaat, oxide, carbonaat)**

Zeer slecht oplosbaar → moeilijk opneembaar

Absorptie mineralen in duodenum
(via transporters)

Problematiek na een **maagverkleining**

Zeer slecht oplosbaar

Heel beperkte opname van mineralen via passieve diffusie in jejunum

SLECHTE opname van mineralen

Organische vormen (citraat, fumaraat, picolinaat)

Zeer goed oplosbaar → gemakkelijk opneembaar

Absorptie mineralen in duodenum (via transporters)

Organische vormen (chelaat zoals bisglycinaat)

Opname mineralen gebeurt in jejunum (aminozuur chelaat absorptie pathway)

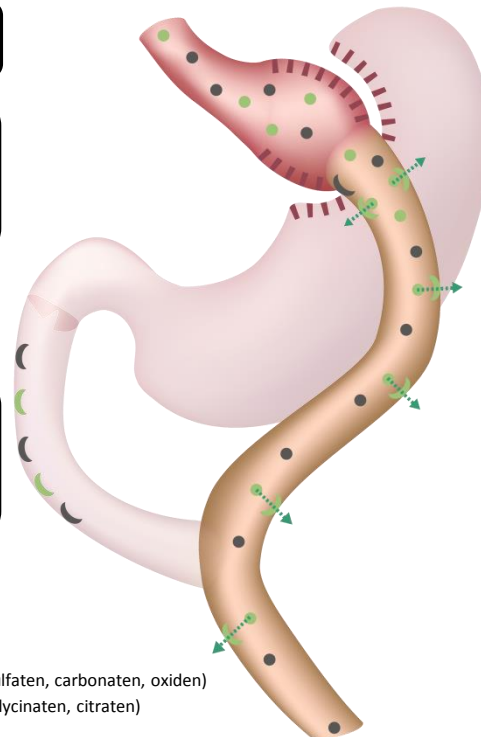
Zeer goed oplosbaar (geen zuur milieu nodig)

Zeer goede opname van mineralen via transporters in jejunum

ZEER GOEDE opname van mineralen

Opname mineralen gebeurt in jejunum (aminozuur chelaat absorptie pathway)

OPTIMALE opname van mineralen

Zwarte bollen = anorganische zoutvormen (sulfaten, carbonaten, oxiden)

Groene bollen = organische zoutvormen (bisglycinaten, citraten)

Figuur = afbeelding van een gastric bypass

VOOR WLS

NA WLS

POST-OPERATIEF VOEDINGSBELEID

2 X LEVENSLANG

1. LEVENSLANG MD FOLLOW UP
2. LEVENSLANG SUPPLEREN

Bron: Richtlijnen van de IFSO en ASMBS

MD BEGELEIDING post-operatief

- * 1^E JAAR
1 MAAND NA GB
ELKE 3 MAANDEN
BLOEDANALYSE
- * 2^E JAAR
2 MAAL BLOEDANALYSE
- * LEVENSLANG
JAARLIJKS BLOEDANALYSE
JAARLIJKS BOTSCAN
- * BIJ TEKORTEN NAAR DE DIETIST

LEVENSLANG SUPPLEREN

Nutritional Guidelines ASMBS

VITAMINES EN MINERALEN IN ACTIEVE VORM

- * MULTIVITAMINE
- * CALCIUM
- * VIT D EN Mg
- * B12 MET IF

- * IJZER INDIEN TEKORT

- * EIWIT OP BASIS VAN ANAMNESE

SUPPLETIE NA GB

BIO-BESCHIKBAARHEID

ACTIEVE VORM

TOEDIENINGSVORM

LIQUIDE of KAUWTABLET
GEEN CAPSULE

TOEDIENINGSFREQUENTIE

VOORBEELD CALCIUM

SMAAK EN PRIJS

BARIATRICS of FITFORME
€ 0.30 - € 0.60 per dag
Obv Multi en Calcium

TAKE HOME MESSAGE

- * LEVENSLANG SUPPELEREN NOODZAAK
- * WEES ALERT OP VAGE KLACHTEN
- * VRAAG ALTIJD NA OF EN ZO JA WAT ER GESUPPLEERD WORDT
- * STUUR DOOR NAAR DE DIETIST